

Προς μια Ευρώπη χαμηλών εκπομπών: ένα διαφορετικό μονοπάτι

ΣΥΝΟΨΗ ΕΚΘΕΣΗΣ

Η ΕΕ έχει δεσμευτεί να μειώσει τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, σε σχέση με τα επίπεδα του 1990, κατά 80-95% έως το 2050. Ταυτόχρονα, και ενώ τα μέτρα του πακέτου «20-20-20» έχουν ήδη αρχίσει να αποδίδουν, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω του Οδικού Χάρτη για την Ενέργεια¹, πρότεινε τα εργαλεία με τα οποία θα επιτευχθούν οι στόχοι.

Το γραφείο ευρωπαϊκής πολιτικής του WWF αξιολόγησε τα πέντε σενάρια που περιλαμβάνει ο Οδικός Χάρτης, διαπιστώνοντας πως η Επιτροπή εξέτασε μόνο ένα περιορισμένο εύρος εναλλακτικών επιλογών, χωρίς μεγάλες διαφοροποιήσεις στα επίπεδα διείσδυσης ΑΠΕ έως το 2030, και διατηρώντας ένα σημαντικό μερίδιο ορυκτών καυσίμων έως το 2050. Το WWF εντοπίζει τέσσερα σημεία-συνθήκες, τα οποία εφόσον τηρηθούν θα καταστήσουν τον Οδικό Χάρτη αποτελεσματικότερο, μειώνοντας τα ρίσκα που ενέχουν τα σενάρια του. Ακολουθώς παρουσιάζονται οι 4 αυτές συνθήκες.

1. Η εξοικονόμηση ενέργειας είναι το κλειδί για ένα σύστημα ενέργειας μηδενικού ανθρακικού αποτυπώματος

Κανένα από τα σενάρια της Επιτροπής δε θα πιάσει τον στόχο του (85% μείωση των εκπομπών στον τομέα της ενέργειας), εφόσον δεν αυξηθούν οι σημερινοί ρυθμοί εξοικονόμησης ενέργειας. Το ρίσκο μιας τέτοιας αποτυχίας είναι ιδιαίτερα μεγάλο καθώς δύναται να μετριασθεί αποκλειστικά με τη χρήση πηγών ενέργειας μηδενικών εκπομπών. Διαπιστώνεται, επίσης, πως σε αυτή την περίπτωση θα απαιτηθούν σημαντικά αποθέματα βιομάζας, τη στιγμή που οι δυνατότητες βιώσιμης εκμετάλλευσης της είναι πεπερασμένες. Οι συνέπειες αυτές θα είναι ιδιαίτερα εμφανείς σε τομείς όπως οι μεταφορές, όπου οι εναλλακτικές μείωσης του ανθρακικού αποτυπώματος είναι εκ των πραγμάτων περιορισμένες.

2. Η αύξηση του μεριδίου των ΑΠΕ πρέπει να ξεκινήσει από σήμερα

Σε όλα τα σενάρια του Οδικού Χάρτη, πλην ενός, τα ορυκτά καύσιμα και η πυρηνική ενέργεια διατηρούν έναν κυρίαρχο ρόλο έως το 2050. Εντούτοις, η εξάρτηση από την τεχνολογία CCS (που πάει «πακέτο» με τα ορυκτά καύσιμα) και τα πυρηνικά ενέχει σοβαρούς κινδύνους. Συγκεκριμένα, σε περίπτωση που το CCS δεν καταστεί εμπορικά εκμεταλλεύσιμο, το κενό θα κληθούν να αναπληρώσουν μονάδες πυρηνικών, οι οποίες έχουν καταστεί ασύμφωρες, τόσο λόγω των καθυστερήσεων στην ανάπτυξη αντιδραστήρων νέας τεχνολογίας όσο και στο ολοένα αυξανόμενο κόστος τους. Οι πόροι οι οποίοι απορροφούνται σήμερα για την ανάπτυξη των συγκεκριμένων τεχνολογιών οφείλουν να κατευθυνθούν κατά προτεραιότητα στην αύξηση του ποσοστού συμμετοχής των ΑΠΕ, οι οποίες, με μικρότερο οικονομικό ρίσκο, προσφέρουν μεγαλύτερη ασφάλεια στον μετασχηματισμό του ενεργειακού συστήματος.

3. Η ανάπτυξη νέων υποδομών ηλεκτρισμού είναι προαπαιτούμενο του ενεργειακού μετασχηματισμού

Η επίτευξη των στόχων εξοικονόμησης και η διείσδυση των ΑΠΕ προϋποθέτουν τον εκσυγχρονισμό των δικτύων. Δεν ισχύει το ίδιο, ωστόσο, για τις υποδομές φυσικού αερίου. Η εκτίμηση της Επιτροπής για επενδύσεις ύψους €70 δις σε αγωγούς φυσικού αερίου και σταθμούς αποθήκευσης και υγροποίησης, έρχεται σε αντίθεση με την προβλεπόμενη εξέλιξη της κατανάλωσης φυσικού αερίου – η οποία, σε απόλυτους αριθμούς, βαίνει μειούμενη, σε όλα τα σενάρια του Οδικού Χάρτη.

¹ http://ec.europa.eu/energy/publications/doc/2012_energy_roadmap_2050_en.pdf

4. Ένας φιλόδοξος στόχος μείωσης των εκπομπών κατά 95% θα αλλάξει τους όρους του παιχνιδιού

Αν και η Επιτροπή έχει θέσει τους στόχους της μείωσης των εκπομπών στο εύρος 80-95% έως το 2050, τα σενάρια του Οδικού Χάρτη περιορίζονται σε ένα φτωχό 85%. Εντούτοις, για να γίνουν αντιληπτές οι αδυναμίες των σεναρίων, ιδιαίτερα στους τομείς που απαιτούνται αυξημένες προσπάθειες (μεταφορές και βιομηχανία), πρέπει να εξεταστεί το πλήρες εύρος των στόχων. Ενδεικτικά, τα εμπόδια επίτευξης ενός στόχου 95% εντοπίζονται στην περιορισμένη δυνατότητα εκμετάλλευσης βιοκαυσίμων αλλά και στο ασύμφορο κόστος της τεχνολογίας CCS για μικρής κλίμακας βιομηχανίες. Οι δυσκολίες αυτές αντιμετωπίζονται αφενός στις μεταφορές με επιτάχυνση του εξηλεκτρισμού του τομέα, αφετέρου, στη βιομηχανία με την ενίσχυση των πολιτικών εξοικονόμησης αλλά και με τεχνολογικά καινοτόμες λύσεις, στην χαλυβουργία, στη βιομηχανία τσιμέντου, στην χαρτοβιομηχανία και αλλού.

Η εξέταση των σεναρίων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το ενεργειακό μοντέλο του 2050 οδηγεί σε ένα επιτακτικό αίτημα. **Η συμμετοχή όλων των τομέων σε αυτή τη προσπάθεια θα εξασφαλισθεί μόνο με την εξέταση σεναρίων που οδηγούν σε μείωση των εκπομπών κατά 95%, η οποία θα επιτρέψει και τον έγκαιρο εντοπισμό των πιθανών «σημείων συμφόρησης».** Τα σενάρια αυτά οφείλουν να συνδυάζουν την υψηλή συμμετοχή των ΑΠΕ στο ενεργειακό μείγμα και τις πολιτικές προώθησης της ενεργειακής αποδοτικότητας.